

Следећа замерка упућена Хегеловој концепцији формулисана је као критика његове *хибридне, гностичке филозофије* и спорна је из два разлога: прво: Хегелова филозофија стиче бројне филозофске „непријатеље“ управо због *непристајања* да се формира на хибридном, еклектичким и вештачким спојевима онога што је евидентно *неспојиво* (Вагнер нпр. говори о произвољностима, партикуларностима и субјективитету, које се код Хегела *свуда могу приметити*). Хегел не прави компромисе ни са најближим сарадницима када је у питању разумевање сврхе и улоге филозофије, одбијајући и Шелингову *филозофију апсолута* и Фихтеов радикални субјективизам и романтичарску иронију, као и све форме *опажаја* или *интуиције* које су се у различитим филозофијама покушале поставити као нужан темељ непосредног сазнања. Други разлог због којег је ова критика неутемељена јесте покушај да се Хегелова филозофија окарактерише као гностичка, што, иако има више смисла од оцене да је „хибридна“, такође не погађа ни део филозофског система који се заснива на синтези *умног и стварног*. Гностички „сегмент“ сазнања јесте важан, у неким филозофским концепцијама чак и најважнији, али Хегелова филозофија сазнања вишеструко превазилази то одређење.

Замерка да се Хегелова естетика мора *повиновати системској присили филозофије апсолутног духа* указује на темељно неразумевање значења системске нужности. Интерпретација која нужност тумачи као синоним за присилу евидентно није у стању да досегне разумевање *аутномије филозофског мишљења*, које, како му и име каже, извире из само-законодавног постављања и унутрашње нужности. Грлић наводи да је уметност код Хегела можда „постала ’жртвом’ једне унапријед створене тријаде, једне схеме“, иако признаје да је његова систематизација уметности *без преседана у историји естетике* - Грлић, *Умјетност и филозофија*, стр. 89. Хегелов филозофски систем није постављен „споља“, да би морао присилно и вештачки да имплементира сваки свој део или моменат, већ напротив: управо кроз садејство и синтезу својих момената бива изграђен и систематизован у структуру повезану принципом унутрашње нужности. Естетика не представља део филозофије који Хегел мора да укључи, како би одговорио спољашњој присили или захтеву, већ манифестацију сâме те филозофије, која се јавља као духована рефлексија синтезе између умног и стварног која се већ догодила!

Критичка оцена да је код Хегела на делу *обично рационалистичко разликовање* између *gnoseologia-e inferior* и *gnoseologia-e superior* *немачке просветитељске*